

Bruxelles, den 6. marts 2026
(OR. en)

7112/26

JEUN 38
SOC 140
POLGEN 58
EDUC 76
EMPL 57
GENDER 20
AG 43
ENV 205
ECOFIN 300
COMPET 291
FREMP 92

FØLGESKRIVELSE

fra:	Martine DEPREZ, direktør, på vegne af generalsekretæren for Europa-Kommissionen
modtaget:	5. marts 2026
til:	Thérèse BLANCHET, generalsekretær for Rådet for Den Europæiske Union
Komm. dok. nr.:	COM(2026) 110 final
Vedr.:	MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET Strategi for retfærdighed mellem generationerne

Hermed følger til delegationerne dokument COM(2026) 110 final.

Bilag: COM(2026) 110 final

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 5.3.2026
COM(2026) 110 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Strategi for retfærdighed mellem generationerne

{SWD(2026) 80 final}

1. Indledning

Strategien for retfærdighed mellem generationerne er udtryk for Europa-Kommissionens ambition om at sikre, at de valg, der træffes i dag, også bidrager positivt til morgendagens muligheder, og at både fordele og ansvar deles retfærdigt mellem aldersgrupper. Den har til formål at fremme politiske tilgange, der kombinerer økonomisk velstand og velfærd, miljømæssig ansvarlighed, social og territorial samhørighed, finanspolitisk bæredygtighed og demokratisk deltagelse. Den har endvidere til formål at styrke de unges stemme som EU's fremtid og sikre solidaritet mellem generationerne.

EU har opnået et af de mest avancerede niveauer af lige muligheder på verdensplan understøttet af en konkurrencedygtig markedsøkonomi, stærke sociale modeller og kvalitet og inkluderende offentlige tjenester. I en verden præget af voksende ustabilitet og hastige globale forandringer, hvor langsigtede demografiske, teknologiske, økonomiske, sociale, klimatiske og miljømæssige tendenser omdefinierer, hvordan muligheder skabes og deles, er fornyet opmærksomhed på retfærdighed mellem generationerne af afgørende betydning. Den kan bidrage til at sikre, at mulighederne for unge – som er grundlaget for det kommende Europa – fortsat udvikles, og at EU kan skabe bæredygtig og inkluderende trivsel for borgerne.

Strategien er et tillids- og samarbejdsprojekt, som er udviklet gennem en fælles designproces¹, som omfattede et særligt europæisk borgerpanel om retfærdighed mellem generationerne². Den afspejler idéer og anbefalinger fra borgere, interessenter og lokalsamfund i hele Europa. Mennesker i alle aldre, med forskellig baggrund og fra forskellige regioner, har samarbejdet om at undersøge, hvordan EU bedre kan rustes til at håndtere voksende og indbyrdes forbundne udfordringer med en bedre fremtid som mål.

På FN's topmøde om fremtiden i 2024 godkendte EU og medlemsstaterne pagten for fremtiden og erklæringen om fremtidige generationer³. Mere end en tredjedel af EU's medlemsstater nævner kommende generationer i deres forfatninger og/eller har etableret særlige institutionelle rammer, der understreger betydningen af at beskytte kommende generationers muligheder. Dette er tæt forbundet med gennemførelsen af 2030-dagsordenen og målene for bæredygtig udvikling, som udgør en global fælles plan for fred og velstand for mennesker og planeten nu og i fremtiden.

Med denne strategi bidrager Kommissionen til EU's stærke engagement i at bygge videre på dette globale momentum baseret på en forståelse af, at beskyttelse af fred, menneskerettigheder og planeten, samtidig med at fremtidige generationers trivsel styrkes og solidariteten mellem de nuværende generationer fremmes, er en del af Europas identitet, værdier og langsigtede strategiske interesser⁴.

Strategien bygger på langsigtet ansvar, solidaritet mellem generationerne og territorial lighed og har til formål at bidrage til også at genoprette tilliden til offentlige institutioner, forme en bæredygtig og retfærdig fremtid og sikre, at de fremskridt, der gøres i dag, styrker grundlaget for fremtiden.

¹ Støttmaterialer til udformningen af strategien.

² EU-borgerpanel om retfærdighed mellem generationerne.

³ Erklæring om fremtidige generationer – FN.

⁴ I artikel 3, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Union fastsættes det, at Unionen skal fremme solidaritet mellem generationerne, og i chartret om grundlæggende rettigheder understreges det, at opbevarelse af grundlæggende rettigheder indebærer et ansvar over for fremtidige generationer. Blandt andre initiativer understreges Unionens fokus på samhørighed mellem generationerne f.eks. i det europæiske år for aktiv aldring 2012 og det europæiske ungdomsår 2022. I meddelelsen fra 2023 om demografiske ændringer sættes retfærdighed mellem generationerne i centrum for politiken, og i den strategiske fremsynsrapport fra 2025 nævnes det som en af otte nøgleprioriteter.

2. De skiftende muligheder

Megatendenser, der påvirker balancen mellem generationer:

Unge europæere træder ind i voksenlivet i en tid med hastige forandringer, samtidig med at de står over for grundlæggende udfordringer. Demografiske ændringer og migration, den grønne og digitale omstilling samt et skiftende geopolitisk miljø omdefinerer, hvordan muligheder, herunder inden for uddannelse, beskæftigelse og bolig, skabes og deles på tværs af generationer⁵. Ændringerne påvirker mennesker i alle livets faser og skaber en fælles ansvarshorisont, der giver en stærk mulighed for at forny EU's sociale, økonomiske og demokratiske model på måder, der gavner både nuværende og kommende generationer⁶.

Set fra et generationsperspektiv er det centrale spørgsmål ikke forandringen i sig selv, men om de valg, vi træffer i dag, forbedrer folks chancer for at klare sig godt i tilværelsen og udvider eller begrænser mulighederne for fremtidige generationer. Længere levetid, teknologiske fremskridt og omstillingen til en klimaneutral økonomi med bæredygtig ressourceanvendelse kan styrke velstand og trivsel gennem hele livet. At opnå ovenstående vil kræve en langsigtet vision, der er nedfældet i lovgivningen, forudgående investeringer, støtte til aktiv deltagelse gennem hele arbejdslivet og varig retfærdighed mellem generationerne.

Den demografiske omstilling omformer samfundene med konsekvenser for de yngre generationers adgang til bolig, arbejde og indkomst samt for langtidspleje og sundhedspleje. Samtidig kan aktiv aldring, videnoverførsel mellem generationerne og udvidet økonomisk og social deltagelse støtte et længere og sundere liv. Med investeringer i livslang læring, fleksibelt arbejde og aldersvenlige samfund kan demografiske ændringer omdannes til muligheder for alle generationer.

Klima og natur er et andet klart eksempel. Ved at handle beslutsomt for at beskytte klimaet og miljøet undgås langt større omkostninger for yngre og kommende generationer, og det er en investering i de yngre og kommende generationers sundhed, sikkerhed og levevilkår, samtidig med at der i dag skabes håndgribelige fordele for mennesker i alle aldre gennem renere miljø, forbedret folkesundhed, energi- og vandforsyningsikkerhed og mere modstandsdygtige samfund. Hvis der ikke handles, vil det derimod have en betydelig indvirkning på de kommende generationers velstand. Hvis den grønne omstilling forvaltes på en inklusiv måde, bidrager den til kvalitetsjob, forbedrede levevilkår og prisoverkommelighed og styrker EU's modstandsdygtighed og energiforsyningsikkerhed.

Digitalisering, kunstig intelligens og rumbaseret teknologi transformerer uddannelse, arbejde, livsstil og demokratisk deltagelse gennem hele livet. Selv om disse omstillinger kræver tilpasning, udvider de også mulighederne. Livslang læring, opkvalificering og omskoling samt menneskecentreret innovation kan sikre, at teknologiske fremskridt gavner alle generationer, skaber trivsel blandt unge på et arbejdsmarked i forandring og støtter deltagelse og autonomi gennem et længere liv. **Arbejdets ændrede karakter** transformerer beskæftigelsen, karrieremodellerne og de organisatoriske strukturer, hvilket potentielt kan medføre større uligheder, hvis den ikke håndteres korrekt, og stille de unge over for mindre lineære og mere usikre karriereforløb.

På tværs af disse forandringer bliver de valg om investeringer, offentlige finanser, skattesystemer, pensionssystemer og regulering, der træffes i dag, og som påvirker

⁵ Europa-Kommissionen har identificeret og overvåger 14 megatendenser, som er afgørende for EU's fremtid gennem [Megatrends Hub](#).

⁶ 2025 ESPAS Foresight Paper on Intergenerational Fairness giver et klart overblik over udfordringer og muligheder ved megatendenserne vedrørende retfærdighed mellem generationerne.

boligforhold, uddannelse, sundhedspleje, børne- og langtidspleje, arbejde og fordeling af velstand, afgørende for, om fremtidige generationer bliver mødt med større begrænsninger eller større handleevne⁷.

For at arbejde på tværs af generationer kræves en målrettet tilgang, der bygger på fælles ansvar og solidaritet, så alle generationer, først og fremmest de unge, både er forberedt på fremtiden og samtidig rustet til at forme den med udgangspunkt i alle generationers erfaring, bidrag og solidaritet.

Muligheder og risici ændrer sig, efterhånden som mennesker bevæger sig gennem forskellige stadier af livet, og som følge heraf opstår der betydelige kløfter mellem generationerne med hensyn til adgang til uddannelse, et sikkert miljø, stabilt arbejde, bolig, omsorg, velstand og langsigtet sikkerhed. Derfor kræves en samlende tilgang, der bringer generationerne sammen om fælles mål for fremtiden.

Børn og unge har i dag adgang til stadig flere muligheder for at lære, rejse, udføre frivilligt arbejde og blive hørt⁸. De er den mest veluddannede og digitalt kyndige generation nogensinde, står i spidsen for den teknologiske innovation⁹ og har en forventet levetid på 81,7 år (2024). I dag er unge imidlertid også mere udsatte for forstyrrelser på arbejdsmarkedet og nye former for usikkerhed forbundet med den hurtige teknologiske udvikling og udbredelsen af atypiske arbejdsformer. Samtidig med at der er et generelt højt uddannelsesniveau, tager mange unge en uddannelse, som ikke stemmer overens med de skiftende kompetencebehov og nye sektorer. Mange oplever et markant fald i grundlæggende færdigheder. Dette kan gøre overgangen fra uddannelse til stabil beskæftigelse mere kompliceret og bidrage til fragmenterede karriereforløb tidligt i karrieren samt øget risiko for jobusikkerhed. Det økonomiske pres har brede sociale og psykologiske udfordringer til følge, herunder forhøjede niveauer af stress, angst, og ensomhed blandt unge, hvilket afspejler usikkerhed, økonomisk pres og en intensivering af sociale sammenligninger i digitale miljøer. Boligpriserne er også en udfordring, da det bliver sværere for unge at blive boligejere og flytte hjemmefra, hvilket forsinker deres etablering af en selvstændig tilværelse.

Også ældre mennesker står over for forandrede muligheder som følge af et længere og sundere liv, men dermed opstår også flere behov for langtidspleje og øget risiko for fattigdom i alderdommen. De ældres evne til at forblive aktive og trykke med tilknytning til samfundet varierer betydeligt. Især for kvinder betyder de uligheder, der akkumuleres gennem livet, en højere risiko for fattigdom og økonomisk usikkerhed. Mange ældre ønsker fortsat at bidrage til samfundet og arbejdsmarkedet, men hæmmes af den hurtige digitalisering¹⁰, som risikerer at udelukke personer med lavere digitale færdigheder¹¹. Aldersdiskrimination er udbredt: 52 % af EU-borgerne ser alder som den største ulempe for jobkandidater, idet ældre arbejdstagere ofte opfattes som mindre tilpasningsdygtige og mindre digitalt kompetente¹². Mangel på basale tjenester og infrastruktur, herunder bredbånd, rammer især visse landdistrikter med en højere gennemsnitsalder.

⁷I den [strategiske fremsynsrapport for 2025](#) præsenteres otte centrale områder, hvor EU kan handle for at omdanne Europas specifikke udfordringer til muligheder.

⁸[Rapport om gennemførelsen af EU-strategien for unge \(2022-2024\)](#) – EU's Publikationskontor.

⁹Ifølge [Eurostat](#) havde mindst 75 % af de unge i alderen 16-29 år i 2025 som minimum grundlæggende digitale færdigheder.

¹⁰[Skills for the digital age – Statistics Explained – Eurostat](#).

¹¹[Digital skills in 2023: impact of education and age](#).

¹²[Diskrimination i Den Europæiske Union – december 2023 – Eurobarometerundersøgelse](#).

Økonomisk tryghed senere i livet afhænger også af tilstrækkelige og bæredygtige pensionssystemer, da de spiller en central rolle i at sikre retfærdighed mellem generationerne ved at sikre balance mellem indkomstsikkerheden for ældre og de offentlige financers langsigtede bæredygtighed. De territoriale forskelle inden for sundhedspleje, langtidspleje, adgang til faciliteter til regelmæssige fysiske aktiviteter og mobilitet påvirker yderligere uafhængighed, følelsen af ensomhed, sundhedsresultater og livskvalitet i alderdommen¹³. Fremtidens ældre vil leve længere, hvilket kræver hjemmebaserede tjenester og tilpasninger, for at de kan blive boende i eget hjem. Uanset alder bidrager fysisk aktivitet til at fremme det generelle velbefindende og de kognitive funktioner.

Køn er fortsat en væsentlig ulighedsfaktor med hensyn til muligheder og forskelsbehandling. I 2023 tjente kvinder i EU i gennemsnit 12 % mindre pr. time end mænd, og i 2024 var deres beskæftigelsesfrekvens 70,8 % sammenlignet med 80,8 % for mænd¹⁴. Kvinder bærer også den primære byrde med hensyn til omsorgsforpligtelser. Mange kvinder udsættes for forskelsbehandling og seksuel chikane, og ca. hver tredje oplever fysisk eller seksuel vold, herunder på arbejdspladsen. Med tiden akkumuleres disse uligheder i beskæftigelse, løn og omsorgsforpligtelser, hvilket øger de kønsbestemte forskelle i indkomstsikkerhed, pension og økonomisk uafhængighed senere i livet.

Ugunstigt stillede grupper oplever yderligere vanskeligheder, der kræver en tværgående tilgang. I gennemsnit kan mere end en fjerdedel af uligheden i markedsindkomst i Europa spores tilbage til nedarvede faktorer såsom forældrenes socioøkonomiske status¹⁵ eller geografisk beliggenhed. Unge med handicap har ofte svært ved overgangen til voksenlivet på grund af vanskeligheder med at gå fra uddannelse til beskæftigelse. Børn har fortsat en højere risiko for fattigdom end den samlede befolkning. Territoriale skel, navnlig for landdistrikter og fjerntliggende områder, begrænser adgangen til uddannelse af høj kvalitet, boliger, transport og konnektivitet, styrker hjerneflugten og øger andelen af unge, der ikke er under uddannelse eller i beskæftigelse (NEET).

Strukturelle hindringer inden for uddannelse og erhvervsuddannelse, beskæftigelse, fattigdom, høje boligudgifter og adgang til tjenester akkumuleres og overføres ofte fra generation til generation og mærkes især af personer, der udsættes for forskelsbehandling, herunder personer med migrantbaggrund, romaer og LGBTIQ+-personer.

Et livsforløbsperspektiv rækker ud over nutidens generationer. Ved at undersøge langsigtede demografiske, teknologiske, miljømæssige, klimamæssige og socioøkonomiske tendenser kan vi forudse de muligheder og risici, **fremtidige generationer** vil stå over for. Selv om de i øjeblikket ikke kan stemme eller tale for sig selv, vil nutidens valg være afgørende for deres fremtidige muligheder. Retfærdighed mellem generationerne kræver derfor, at vi håndterer de nuværende mangler, samtidig med at vi skaber en fremtid, hvor de endnu ufødte generationer kan trives.

¹³ Disability statistics – elderly needs for help or assistance.

¹⁴ The gender pay gap situation in the EU – European Commission; Employment gaps for women & people with disabilities – Eurostat.

¹⁵ OECD (2025), *To Have and Have Not – How to Bridge the Gap in Opportunities*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/dec143ad>.

3. Kan vi bare lade stå til? Omkostningerne ved manglende handling

Retfærdighed mellem generationerne er et strategisk valg for EU. Valgcyklusser er ofte korte, hvilket øger incitamentet til at fokusere på det kortsigtede perspektiv. Når de politiske beslutninger ikke i tilstrækkelig grad tager hensyn til de afledte virkninger på tværs af generationer, akkumuleres økonomiske, miljømæssige, sociale og demokratiske ulemper gradvist. Alene manglende handling vedrørende klimaforandringerne vil koste EU en reduktion af BNP på fra 7 % op til tocifrede procentsatser inden udgangen af dette århundrede¹⁶. De klimarelaterede økonomiske tab tager endda yderligere fart.¹⁷

Når mulighederne er ujævnt fordelt på tværs af generationer, territorier og sociale grupper, risikerer de økonomiske gevinster i stigende grad at blive koncentreret på de få. Den sociale mobilitet kan blive svækket, uligheden kan blive øget, og tilliden til retfærdige livsmuligheder kan blive udhulet. Mindre end halvdelen af europæerne mener, at de har lige muligheder for at klare sig godt i tilværelsen, og kun 38 % mener, at hovedparten af de resultater, de skaber i tilværelsen, opnås retfærdigt, hvilket understreger en stigende opfattelse af, at tilværelsen ikke er retfærdig¹⁸. En sådan opfattelse understreger vigtigheden af at løse de nye uligheder, der medfører overførsel af økonomiske ulemper fra en generation til den næste, inden de bliver strukturelle.

Manglende handling kan også påvirke den demokratiske modstandsdygtighed. Når politikker opfattes som ikke i tilstrækkelig grad at tage højde for de kommende generationer, kan tilliden til institutionerne aftage. Selv om tilliden til EU fortsat er forholdsvis høj, er det afgørende, at vi bygger videre på denne tillid for at styrke borgernes engagement og den demokratiske modstandsdygtighed. Social isolation kan hænge sammen med lavere aktivt medborgerskab, lavere valgdeltagelse og generelt reduceret politisk engagement¹⁹. Desinformation kan undergrave tilliden til institutioner og medier, bringe valg i fare og hæmme borgernes evne til at træffe informerede beslutninger²⁰. Dermed bliver samfundene mere udsatte for chokvirkninger, de bliver mere afhængige af reaktiv handling og mindre i stand til med tillid at investere i fremtiden.

Omkostningerne ved manglende handling med hensyn til at sikre retfærdighed mellem generationerne er derfor ikke kun økonomiske, men også demokratiske, sociale og miljømæssige. Håndtering af det aktuelle pres på boliger, færdigheder, adgang til arbejdsmarkedet, offentlige finanser, naturressourcer, klima, pleje- og velfærdssystemer samt adgang til tjenester giver en meningsfuld mulighed for at styrke de yngre generationer, samtidig med at solidaritet og retfærdighed på tværs af alle aldre bekræftes. Retfærdighed mellem generationerne er således ikke en supplerende målsætning, men en forudsætning for stabilitet og legitimitet samt bæredygtig og ren vækst i de kommende årtier.

¹⁶ [Impact assessment for the 2040 climate target, SWD\(2024\) 63 final, del 2/5, bilag 7, afsnit 3.](#)

¹⁷ [Economic losses from weather- and climate-related extremes in Europe | Indicators | Det Europæiske Miljøagentur \(EEA\).](#) Af de klimarelaterede økonomiske tab på 822 mia. EUR, der er opstået i de seneste 45 år, er alene 25 % sket i de seneste 4 år.

¹⁸ [Retfærdighed, ulighed og mobilitet mellem generationerne – februar 2023 – Eurobarometerundersøgelse.](#)

¹⁹ [Loneliness risk factors and consequences – The Joint Research Centre: EU Science Hub.](#)

²⁰ [EU's adfærdskodeks om desinformation | Europa-Kommissionen.](#) 63 % af de yngre europæere støder på falske nyheder mere end én gang om ugen, mens 51 % af europæerne mener, at de har været udsat for desinformation på internettet.

4. Opbygning af nye grundlag for retfærdighed: en ny "generationskontrakt"

Retfærdighed mellem generationerne afhænger af at konsolidere det grundlag, som solidariteten mellem generationerne hviler på. Denne strategi præsenterer en ny "kontrakt" mellem generationerne udarbejdet som svar på anbefalingerne fra det europæiske borgerpanel, og som afspejler behovet for at udvide mulighederne over tid, afhjælpe forskelle på tværs af territorier og sikre, at beslutninger træffes med et mere langsigtet perspektiv. **Den udgør en fælles ramme for at sikre fremsynethed, retfærdighed og ansvar**, så de valg, der træffes i dag, styrker mulighederne for både nuværende og kommende generationer, **og for at styrke EU's sociale sammenhængskraft** ved at samle generationerne om fælles mål, delt ansvar og en kollektiv investering i fremtiden.

Den nye "kontrakt mellem generationerne" bygger på tre dimensioner: 1) *retfærdig politikudformning*, der indarbejder langsigtet tænkning og ungdomsperspektivet, 2) *retfærdige muligheder*, der forener generationer om fælles mål for en bedre fremtid og 3) *retfærdige steder*, der fremmer retfærdighed mellem generationerne på tværs af territorier.

4.1. Retfærdig politikudformning – indarbejdelse af langsigtet tænkning og ungdomsperspektivet

Retfærdig politikudformning kræver, at de langsigtede virkninger af beslutninger systematisk tages i betragtning sammen med kortsigtede mål. Love, budgetter og reformer former mulighederne over tid, og de valg, der træffes i dag, kan skabe varige fordele – eller omkostninger – for fremtidige generationer. At have et mere langsigtet og systemisk perspektiv bidrager til at sikre, at kortsigtede løsninger ikke skaber undgåelige risici eller byrder på længere sigt.

Dette indebærer fremsynede og evidensbaserede forvaltningsmetoder. Gennem dagsordenen for bedre regulering er EU på forkant, når det gælder god forvaltning og fremsynet beslutningstagning²¹. Dagsordenen omfatter flere værktøjer såsom strategisk fremsynethed, konsekvensanalyser og offentlige høringer for at foretage evidensbaserede afvejsninger, der hjælper med at identificere risici tidligt og danner grundlag for politiske valg. Disse tilgange understøtter mere modstandsdygtige og solide politikker på tværs af sektorer.

Retfærdig politikudformning afhænger også af, at man sørger for, at dem, der er mest berørt af beslutninger med langsigtede konsekvenser, sidder ved forhandlingsbordet. Det betyder, at der skal skabes meningsfulde og forholdsmæssige muligheder for, at unge kan bidrage til politiske drøftelser, der former deres fremtid.

De beslutninger, der træffes i dag, har ofte betydelige konsekvenser for de kommende generationer, det være sig ud fra et økonomisk, socialt eller miljømæssigt perspektiv. Nedenstående tiltag vil yderligere sikre, at langsigtede overvejelser integreres på en sammenhængende måde i udformningen af politikker.

For at støtte retfærdig politikudformning vil Kommissionen:

²¹ OECD (2025), *Better Regulation Practices across the European Union 2025*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/6f007516>.

1. **støtte opbygning af fremtidskompetencer i offentlige forvaltninger** på tværs af EU's medlemsstater ved at offentliggøre en flersproget pakke om fremtidsorienteret politikudformning
2. **styrke brugen af strategisk fremsyn i politikudformningen**, f.eks. ved at støtte *Futures Balance Tool*, et AI-understøttet værktøj til fremadskuende politikanalyse under udvikling i partnerskab med FN's Beyond Lab
3. **fortsætte den systematiske anvendelse af ungdomstjekket, herunder de ungdomspolitiske dialoger**, på de vigtigste initiativer i Kommissionens arbejdsprogram for at undersøge nye politikkers potentielle indvirkning på unge
4. **give Den Europæiske Gruppe vedrørende Etik inden for Naturvidenskab og Ny Teknologi (EGE)** til opgave at levere analyser og anbefalinger om en fair digital fremtid, AI og digitale offentlige goder
5. i starten af 2028 **offentliggøre en statusrapport om strategien for retfærdighed mellem generationerne**, som skal danne grundlag for EU's bidrag til FN's opfølgning på erklæringen om fremtidige generationer
6. **offentliggøre en køreplan for længere levetid**, der har til formål at kortlægge aldersspecifikke politiske spørgsmål for alle aldersgrupper for at identificere strategiske muligheder for aktivt at udforme længere, sundere og økonomisk sikre liv.

Inspirerende praksis i EU's medlemsstater

- **Eksempler på institutionalisering af langsigtet tænkning** kan findes i forskellige former i mange af EU's medlemsstater: i Finland (*Committee for the Future*²²), i Spanien (*National Office of Foresight and Strategy*²³) og i Malta (*Guardian of Future Generations*²⁴).
- **Mange EU-medlemsstater har specifikke lovgivningsmæssige konsekvensanalyser vedrørende unge** og/eller fremtidige generationer: Østrig (*Wirkungsorientierte Folgenabschätzung*), Belgien/Flandern (*JoKER*), Finland (*Lapsivaikutusten arviointi*), Frankrig (*Clause d'impact jeunesse*), Tyskland (*Jugend-Check*), Italien (*Valutazione di Impatto Generazionale*), Nederlandene (*Generatietoets*) og Sverige (*Barnkonsekvensanalys*).

4.2. Retfærdige muligheder – forener generationer om fælles mål for en bedre fremtid

For at få adgang til retfærdige muligheder skal børn og unge kunne bygge deres tilværelse på et solidt fundament. Livsbetingelserne tidligt i livet former i høj grad de senere resultater, og ulemper, der ikke håndteres tidligt, har tendens til at akkumulere over tid. Med en tilgang på tværs af generationerne prioriteres derfor tidligt forebyggelse, målrettet støtte og velforvaltede overgange til voksenlivet, ligesom man anerkender, at retfærdige muligheder skabes gennem hele livet.

Politikker, der fokuserer på børn og unge, navnlig dem, der har en vanskelig baggrund og/eller er udsat for forskelsbehandling, er afgørende for at sikre retfærdighed mellem generationerne. Dette omfatter vedvarende investeringer i børns tidlige udvikling, uddannelse, erhvervsuddannelse og færdigheder, adgang til og deltagelse i kultur, kulturel infrastruktur, fritidsaktiviteter, adgang til sundhedspleje, adgang til boliger, transport og andre væsentlige tjenester samt målrettet støtte ved centrale overgange i livet for den enkelte person såsom afslutning af skolegangen, indtræden på arbejdsmarkedet eller etablering af egen

²² Den finske "[Committee for the Future](#)" er et permanent parlamentarisk organ, der institutionaliserer fremsyn i forvaltningen.

²³ Det spanske "[National Office of Foresight and Strategy](#)" koordinerer "Spanien 2050"-køreplanen og institutionaliserer strategisk fremsyn i forvaltningen for at tilpasse de nuværende politikker til langsigtede mål om generationsmæssig lighed.

²⁴ Det maltesiske "[Guardian of Future Generations](#)" er en højtstående kommission, der fører tilsyn med offentlige organer for at sikre, at politik for bæredygtig udvikling ikke gennemføres på bekostning af de fremtidige borgers interesser.

husstand. Det omfatter også fremme af finansiell forståelse, som er afgørende for at sætte unge i stand til at sikre deres finansielle uafhængighed og finansielle inklusion²⁵. Ved at imødegå risici tidligt og støtte børn i nød²⁶ bidrager disse foranstaltninger til at forhindre, at uligheder bliver rodfæstede, og til at mindske presset på de sociale systemer på lang sigt. For at være effektive skal der i disse foranstaltninger ikke kun være fokus på alder, men også tages højde for de særlige behov hos sårbare og dårligt stillede grupper.

Retfærdighed mellem generationerne kan kun opnås, når der er en retfærdig fordeling af den velstand, der skabes af samfundet. Uligheder i velstandsfordelingen samt forskelle i formuebeskatning og arveafgifter i vores samfund er afgørende for, hvordan risici og muligheder overføres på tværs af generationer. Fjernelse af strukturelle barrierer, der i uforholdsmæssig grad påvirker de yngre generationer, er også afgørende for at bryde overførsel af ulemper fra generation til generation, samtidig med at det sikres, at ældre kan være trygge, bliver inkluderet og har mulighed for at bidrage, når de bliver ældre. Prisoverkommelige boliger, adgang til uddannelse og træning, stabile og givende beskæftigelsesforløb, sundhedspleje af høj kvalitet – herunder mental sundhedspleje – samt evnen til at kombinere arbejde, læring, privatliv og familieliv er afgørende for, om unge kan bidrage fuldt ud til samfundet og planlægge en tryk fremtid. Disse faktorer muliggør også i stort omfang generationsblandede nabolag samt engagement og dialog på tværs af generationer.

At omsætte disse principper til praksis kræver målrettede og evidensbaserede indsatser. I denne sammenhæng fokuseres der i strategien på at styrke det analytiske grundlag for retfærdighed mellem generationerne gennem udarbejdelse af et særligt **indeks for retfærdighed mellem generationerne**. Indekset udarbejdes med henblik på at registrere uligheder i muligheder på tværs af nuværende generationer og over tid gennem overvågning af indikatorer, der har tæt tilknytning til retfærdighed mellem generationerne. Strategien vil også øge borgernes engagement ved at samle generationerne om fælles mål, styrke dialogen og samarbejdet mellem generationerne, give børn og unge en stærkere stemme og bekæmpe aldersdiskrimination ved at udveksle bedste praksis på tværs af medlemsstaterne.

For at støtte retfærdige muligheder vil Kommissionen:

1. **udarbejde et indeks for retfærdighed mellem generationerne**, der skal kortlægge muligheder og mangler, tjene som grundlag for politiske beslutninger og fremme retfærdighed på tværs af generationer
2. **støtte udarbejdelsen af et kompendium over bedste praksis vedrørende ligestilling baseret på alder**, som foretages af Gruppen på Højt Plan vedrørende Ikkeforskelsbehandling, Ligestilling og Mangfoldighed og bygger på den kommende undersøgelse om forskelsbehandling baseret på alder i EU, som giver et overblik over nationale handlingsplaner eller foranstaltninger vedrørende ligestilling baseret på alder
3. **tilskynde til samarbejdsbaserede forskningsaktiviteter**, der fremmer retfærdighed mellem generationerne under Horisont Europa
4. **organisere et demografiforum** som et sted for udveksling og gensidig læring om håndtering af demografiske udviklinger
5. **styrke borgernes engagement – især blandt unge – ved at støtte deltagelses- og høringsprocesser**, bl.a. gennem:

²⁵Foranstaltninger til fremme af finansiell forståelse er beskrevet i meddelelse fra Europa-Kommissionen i 2025 [om en EU-strategi for finansiell forståelse](#), COM(2025) 681 final.

²⁶ I overensstemmelse med principperne i den europæiske børnegaranti, [European Child Guarantee – Employment, Social Affairs and Inclusion](#).

- a. fremme af dialoger mellem generationerne, deltagerbudgettering, deltagerbaseret fremsyn, borgerpaneler og innovative onlineværktøjer til borgerinddragelse
 - b. tilrettelægge den europæiske ungdomsuge 2026 dedikeret til solidaritet og retfærdighed
 - c. øge bevidstheden om navnlig den 16. november som en dag, der markerer retfærdighed mellem generationerne
6. **styrke dimensionen om retfærdighed mellem generationerne i EU's ungdoms- og idrætspolitikker gennem EU-strategien for unge for perioden efter 2027 og EU-arbejdsplanen for sport samt styrke børns deltagelse i EU's politikudformning ved at værne om børns rettigheder i alle relevante EU-politikker²⁷ og bygge videre på EU's platform for børns deltagelse²⁸.**

Inspirerende praksis i EU's medlemsstater

- **I Nederlandene støtter handlingsprogrammet Promising Star** børn og deres forældre i de første 1 000 dage.
- **I Belgien er CALICO et EU-finansieret boligprojekt** i Bruxelles, der støtter solidaritet mellem generationer, kvinders boligmuligheder samt ejerboliger til overkommelige priser.
- **I Polen skal projektet Together with Seniors - Gardening Workshops** skabe bånd mellem generationer og integration i lokalsamfundet som led i et projekt under Det Europæiske Solidaritetskors.

4.3. Fair Places – sikring af retfærdighed mellem generationerne på tværs af områder

Retfærdighed mellem generationerne skabes ikke kun ud fra alder, køn og socioøkonomisk baggrund, men også beliggenhed. Hvor en person bor har stor indflydelse på vedkommendes adgang til uddannelse, kultur, job, bolig, tjenester, digital infrastruktur, mobilitet og muligheder for demokratisk og samfundsmæssig deltagelse. Territoriale forskelle – mellem byområder og landdistrikter, grænseregioner og udsatte kvarterer – kan med tiden forstærke ulighederne.

Med et territorielt perspektiv på retfærdighed mellem generationerne fokuseres der på at sikre, at forskellige generationer ikke stilles ringere på grund af geografi. Dette kræver politikker, der tager hensyn til lokale forhold og klimapåvirkning og sikrer investeringer i områdernes langsigtede kapacitet til at understøtte muligheder på tværs af generationer. Adgang til økonomisk overkommelige og bæredygtige boliger, offentlige tjenester af høj kvalitet, herunder sociale tjenester og plejetjenester, transport, digital konnektivitet, social infrastruktur og rekreative faciliteter er afgørende for, om folk kan blive, vende tilbage til eller opbygge en fremtid i deres lokalsamfund. Samtidig forbedrer uddannelsesmobilitet og arbejdskraftens frie bevægelighed mulighederne, især for unge, idet den muliggør overførsel af færdigheder og viden og understøtter langsigtet bæredygtig konkurrenceevne og vækst.

Styrkelse af forbindelserne mellem generationerne på lokalt plan bidrager også til modstandskraft og social samhørighed. Fællesskabsfaciliteter, fælles offentlige rum og lokale tjenester kan støtte interaktion på tværs af aldersgrupper, mindske isolation og fremme gensidig støtte – især i områder, der står over for demografiske ændringer eller økonomisk

²⁷ EU-strategi om barnets rettigheder, COM(2021) 142 final.

²⁸ EU's platform for børns deltagelse | Den Europæiske Union.

omstilling. Styrkelse af personers adgang til og deltagelse i kulturlivet fremmer fælles værdier og social samhørighed og styrker alle generationer.

Sikring af retfærdige steder handler om målrettede, stedbaserede indsatser – gennemført i samarbejde med lokale og regionale myndigheder – som styrker mulighederne for yngre generationer, understøtter sund og aktiv aldring i lokalsamfundene, fremmer erfaringsudveksling på tværs af områder og fremmer initiativer, der styrker forbindelserne mellem generationerne i lokalsamfundene.

For at støtte retfærdige steder vil Kommissionen:

1. **iværksætte initiativet *Fremtidens stemmer*** sammen med Regionsudvalget og invitere de lokale og regionale myndigheder til at engagere sig i udformningen af deres regioners fremtid (som annonceret i det europæiske demokratiskjold)
2. **fremme inspiration, forbindelser og gensidig omsorg** ved at *opbygge partnerskaber på tværs af generationer* med biblioteker, museer, idrætsorganisationer og medborgercentre samt kulturelle, akademiske, kreative og fremadskuende programmer såsom:
 - a. fremme af kulturel udveksling og inklusion mellem generationerne i overensstemmelse med kulturkompasset for Europa
 - b. fremme af inkluderende, tilgængelige og bæredygtige transportløsninger for alle generationer gennem Den Europæiske Mobilitetsuge 2026
 - c. fremme af aktiviteter på tværs af generationer gennem sport, især initiativer, der forener generationerne og giver nemmere adgang til sport og fysisk aktivitet for alle aldre – med en #BeActive EU Sport-pris i kategorien "på tværs af generationer"
3. **beskytte og genskabe offentlige rum med henblik på styrket social samhørighed og bæredygtighed** gennem *det nye europæiske Bauhaus-initiativ* og dets lokalsamfundsstyrede aktiviteter og gennem viden om det offentlige rums rolle for demokratisk modstandsdygtighed.

Inspirerende praksis i EU's medlemsstater

- **I hele Europa** fokuserer man med **projektet Phōnē** – Giving Minority Languages a Voice på at fremme kulturel og sproglig mangfoldighed ved at forbinde talere af mindretalssprog på tværs af Europa, fremme historiefortælling på tværs af generationer og skabe teaterforestillinger i lokalsamfundene.
- **I Slovenien** oversætter og promoverer projektet **The Pulse of European Literature** nutidige europæiske værker for at styrke europæisk identitet og inklusivitet og engagere publikum i alle aldre gennem samarbejde på tværs af generationer og digitale medier.
- **I hele Europa** revitaliserer programmet **European Heritage Volunteers** kulturarvssteder gennem kurser i "Traditionelt håndværk i praksis", der bygger bro mellem generationer og kulturer og demonstrerer bæredygtig kulturarvspraksis med henblik på klimamæssig modstandsdygtighed.
- **I Frankrig** samler **La république des hyper voisins** beboerne i et kvarter i Paris og afholder én gang om året et arrangement, hvor alle inviteres til fællesspisning på gaden.

5. Integration af retfærdighed mellem generationerne i alle EU's politikområder

Retfærdighed mellem generationerne er ikke et nyt politikområde. Det er en opfordring til at se mere klart på de langsigtede konsekvenser af de eksisterende valg og til at sikre, at

omkostninger, risici og begrænsninger ved de beslutninger, vi træffer i dag, ikke overføres fra én generation til den næste.

Integration af retfærdighed mellem generationerne i hele den politiske beslutningsproces er et af de centrale mål for denne strategi. Medmindre strategien systematisk inddrages i udformningen, gennemførelsen og evalueringen af politikker, kan den ikke gennemføres effektivt. Retfærdighed mellem generationerne bør derfor ikke behandles som et særskilt politikområde, men som et vejledende princip, der ligger til grund for alle vores politikker og udgifter. Det kræver bl.a., at de unge beskyttes ikke kun gennem kloge investeringer, men også ved at sikre, at de ikke kommer til at betale fortidens gæld. Det kræver værktøjer til at sikre, at de reformer, vi igangsætter i dag, er udformet med de langsigtede virkninger for øje. Det må også sikres, at de ældres interesser integreres i politikudformningen. Denne tilgang afspejles i *den flerårige finansielle ramme* (navnlig via Den Europæiske Socialfond Plus)²⁹ og *det europæiske semester*, som er rammen for koordineringen af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i EU, idet der vedtages langsigtede reformer, der er både tilstrækkelige og bæredygtige. Inden for denne ramme kan Europa-Kommissionen – som arbejdsgiver – gå foran med et godt eksempel ved at styrke sit engagement i nultolerance over for aldersbaseret forskelsbehandling og ved at fremme samarbejde mellem generationerne på arbejdspladsen.

EU handler allerede på mange områder med henblik på at skabe betydelige langsigtede virkninger. Formålet med dette afsnit er derfor at fremhæve, hvor integration af et generationsperspektiv tilfører klar værdi, styrker sammenhængen og understøtter holdbarheden og legitimiteten af EU's indsats i lyset af dets forpligtelser i henhold til pagten for fremtiden og erklæringen om fremtidige generationer.

... ved at opbygge konkurrenceevne uden at udtømme ressourcerne

Retfærdighed mellem generationerne afhænger af Europas evne til at forblive konkurrencedygtigt, innovativt og økonomisk modstandsdygtigt over tid. For at sikre de kommende generationers velfærd skal væksten ske på en måde, der ikke udtømmer de ressourcer, som de kommende generationers velfærd afhænger af. Investeringer i fremtidsorienterede industrier skaber kvalitetsjob i Europa, styrker bæredygtig konkurrenceevne og understøtter førende strategisk autonomi samt en robust og konkurrencedygtig økonomi. Fremtidssikrede og bæredygtige økonomiske og industrielle politikker, der fremmer konkurrencedygtige markeder, er afgørende for beskæftigelse af høj kvalitet og bæredygtige offentlige finanser. Investeringer i infrastruktur og innovative virksomheder er lige så vigtige for at udvide mulighederne for både nuværende og kommende generationer³⁰. Ved at støtte produktivitet, strategisk autonomi og udvikling af fremtidsorienterede industrier bidrager konkurrenceevnen til retfærdighed mellem generationerne ved at sikre, at fremtidige generationer arver en stærk kapital, sociale og miljømæssige aktiver samt et robust og fleksibelt økonomisk grundlag.

... ved at investere i mennesker og fremme en stærk europæisk social model

Retfærdigheden mellem generationerne er høj, når de politiske tiltag udvider menneskers kapacitet til at deltage, tilpasse sig og planlægge gennem hele tilværelsen. Det betyder

²⁹ Den Europæiske Socialfond + kan støtte mange tiltag, der afbøder virkningerne af demografiske ændringer, såsom adgang til beskæftigelse (herunder for ældre, unge og kvinder), adgang til børnepasning og langtidspleje, uddannelse og færdigheder samt gennemførelse af børne- og ungdomsgarantier. Dette fokus styrkes yderligere i Kommissionens forslag til den næste FFR, som indfører en særlig ESF-artikel om demografiske ændringer.

³⁰ Se f.eks. *EU's industristrategi*, *konkurrenceevnekompasset* eller *EU's strategi for opstarts- og vækstvirksomheder*.

stærke sociale beskyttelses- og omsorgssystemer, hvor alle i alle livets faser kan regne med støtte, når de har behov for det³¹.

Færdigheder og livslang læring er centrale for at sikre, at alle generationer kan tilpasse sig økonomiske og teknologiske forandringer, samtidig med at ældre arbejdstagere kan forblive aktive. EU-initiativer som *færdighedsunionen* og *det europæiske uddannelsesområde* støtter medlemsstaterne i at forudse og imødekomme færdighedsbehov, fremme opkvalificering og omskoling for at forlænge arbejdslivet, lukke det digitale kompetencegab, modernisere uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne og, hvor det er nødvendigt, tiltrække talenter fra lande uden for Europa³². *Blue Carpet-initiativet*, der indgår i EU's strategi for opstarts- og vækstvirksomheder, støtter tiltrækningen og fastholdelsen af højt kvalificerede fagfolk, studerende og forskere til *Choose Europe*.

Stærke kultur- og idrætspolitikker spiller en central rolle i at fremme retfærdighed mellem generationerne, styrke social inklusion og understøtte langsigtet bæredygtighed ved at fremme deltagelse, solidaritet og fælles værdier på tværs af aldersgrupper.

EU-programmer som Erasmus+ støtter kompetenceudvikling, aktivt medborgerskab og etik inden for livslang læring for alle aldersgrupper, bidrager til at fremme udviklingen af sociale og interkulturelle kompetencer, kritisk tænkning og mediekompetence og fremmer (især gennem ungdomsdelen) retfærdighed og læring mellem generationer. *Det Europæiske Solidaritetskorp*s³³ støtter frivillige hold på tværs af generationerne på lokalt og regionalt niveau i at opnå færdigheder og nøglekompetencer og omfavne europæiske værdier, hvilket bidrager til solidaritet og retfærdighed mellem generationerne.

Boliger til overkommelige priser er blevet en særligt synlig udfordring på tværs af generationerne³⁴. Unge oplever i stigende grad hindringer for at få adgang til sociale, velforbundne og overkommelige boliger, mens mange ældre lever under utilstrækkelige eller isolerede forhold. EU bidrager med en indsats gennem investeringer, støtteforanstaltninger, reformfremmende tiltag og målrettede initiativer, der forbedrer adgangen til prisoverkommelige og passende boliger, og som supplerer indsatsen på nationalt, regionalt og lokalt plan.

Aldrende samfund rejser også generationsspørgsmål vedrørende tilstrækkelige og bæredygtige pensioner og sundheds- og langtidspleje, hvor retfærdighed mellem generationerne kræver en afbalancering af tilstrækkelighed i forhold til finanspolitisk bæredygtighed³⁵. Håndtering af de udfordringer, der opstår som følge af demografiske forandringer og forandringer på arbejdsmarkedet, kræver en bred politiksammensætning,

³¹EU-programmer som *EU4Health* eller initiativer som *planen for kvalitetsjob*, den kommende *strategi for bekæmpelse af fattigdom*, den styrkede *europæiske børnegaranti*, *den europæiske plejestrategi* og *Rådets henstilling om adgang til økonomisk overkommelig langtidspleje af høj kvalitet* har til formål at styrke adgangen til pleje og støtte omsorgspersoner, fremme kvalitetsjob, sikre adgang til centrale tjenester og beskyttelse samt bryde fattigdomscirkler.

³²*Færdighedsunionen*, som blev vedtaget af Kommissionen i 2025, har til formål at støtte udviklingen af kvalitetsprægede, inkluderende og tilpasningsdygtige uddannelses-, trænings- og færdighedssystemer, så mennesker i hele Europa får de færdigheder, de har brug for for at trives, og at øge EU's konkurrenceevne med initiativer såsom en ordning for støtte til grundlæggende færdigheder, en EU-dagsorden for lærere og undervisere, europæiske skolealliancer og en 2030-køreplan for digital uddannelse og færdigheder.

³³*Det Europæiske Solidaritetskorp*s | *Den Europæiske Ungdomsportal*.

³⁴EU-borgerpanelet om retfærdighed mellem generationerne fremhævede betydningen af *sikre hjem, stærke fællesskaber og et værdigt liv for alle generationer*.

³⁵Kommissionen vil i 2027 offentliggøre flere rapporter om sociale beskyttelsessystemer. Rapporten om tilstrækkelig social beskyttelse i alderdommen skal med et integreret fokus analysere, hvordan de europæiske sociale beskyttelsessystemer bidrager til at beskytte den ældre befolknings levestandard gennem pension, langtidspleje og relaterede politikker, mens 2027-rapporten om befolkningsaldring skal fokusere på fremskrivninger, der viser de økonomiske og budgetmæssige konsekvenser af en aldrende befolkning på lang sigt og dækker perioden frem til 2080.

herunder en styrkelse af supplerende pensioner med henblik på at sikre pensionister en yderligere indkomst i alderdommen³⁶.

EU-strategien for en beredskabsunion³⁷ støtter — i overensstemmelse med Niinistörapporten "Safer Together – A path towards a fully prepared Union"³⁸ — en tilgang til beredskab og sikkerhed, der inddrager hele samfundet, med tiltag rettet mod yngre og ældre generationer og sårbare personer³⁹.

Det Europæiske Demokratiskjold og EU-strategien for civilsamfundet sigter mod at styrke den demokratiske modstandsdygtighed ved at anlægge en tilgang, der inddrager hele samfundet, bl.a. ved at styrke borgerdeltagelse og skabe sammenhænge på tværs af generationer⁴⁰. Beskyttelse af integriteten af det nuværende demokratiske system bidrager til at sikre, at fremtidige generationer arver et politisk miljø baseret på gennemsigtighed, deltagelse og ansvarlighed, hvilket er en central forudsætning for retfærdighed mellem generationerne.

... ved at fremme den dobbelte omstilling inden for planetens grænser

EU's grønne og digitale omstilling har klare konsekvenser på tværs af generationerne. Den kræver nytænkning af, hvordan EU anvender ressourcer, beskytter økosystemerne, forbereder arbejdstagere, virksomheder og borgere, sikrer konkurrenceevne og respekterer de økologiske begrænsninger, som fremtidige generationer skal leve under.

EU's klima- og miljøpolitikker er kernen i EU's indsats for at beskytte planeten for kommende generationer. Tværgenerationelle aspekter er en integreret del af klimapolitikken, da enhver forsinkelse i indsatsen medfører højere omkostninger for de fremtidige generationer. Flagskibsinitiativerne i *Den europæiske grønne pagt* og *Den europæiske havpagt* har til formål at opnå klimaneutralitet, reducere emissioner og forbruget af begrænsede ressourcer, mindske forureningen, øge cirkulariteten, beskytte biodiversiteten og støtte grøn omstilling på tværs af sektorer for at opbygge en konkurrencedygtig økonomi. EU-ejede rumbaserede aktiver som *Copernicus* og *Galileo* leverer data med uovertruffen præcision og muliggør overvågning og informeret beslutningstagning. *Den europæiske klimapagt* samler lokalsamfund, enkeltpersoner og organisationer fra hele EU og på tværs af generationer for at udveksle bedste praksis, udvikle klimaløsninger og bidrage til at opbygge et rent og velstående Europa. I *EU-strategien for en beredskabsunion* opfordres der til at styrke frivilligt arbejde og færdigheder inden for medborgerskab og beredskab. *Mekanismen for retfærdig omstilling*, herunder *Fonden for Retfærdig Omstilling* og *Platformen*, samt *Den Sociale Klimafond*, bidrager til at forebygge nye uligheder ved at støtte regioner, lokalsamfund, sårbare husstande, transportbrugere og små virksomheder, der er mest berørt af omstillingen, og sikrer, at indsatsen for at sikre klimaneutralitet ikke lader nogen i stikken⁴¹. Initiativer som *All-Atlantic Ocean Research* og *Innovationsalliancens Blue Intergenerational Programme* samt *EU's program for ungdomsambassadører inden for bioøkonomi* giver unge mulighed for at deltage i politiske

³⁶Kommissionen offentliggjorde i november 2025 en række initiativer for at fremme udviklingen og udbredelsen af supplerende pensioner i medlemsstaterne, herunder *Kommissionens henstilling om pensionssporingsystemer, værktøjer til overvågning af pensionssystemer og automatisk tilmelding*, C(2025) 9300 final.

³⁷ [EU-strategi for en beredskabsunion](#).

³⁸ [Safer together: A path towards a fully prepared Union - European Commission](#).

³⁹Se f.eks. tiltag 29 om skolernes læseplaner, tiltag 30 om ungdomsprogrammer og tiltag 27 om oplysning om risici og trusler, som omhandler sårbare personer såsom ældre.

⁴⁰ [Det europæiske demokratiskjold og EU-strategien for civilsamfundet](#).

⁴¹ Kommissionen offentliggjorde sin første *henstilling om bekæmpelse af transportfattigdom* i maj 2025. I henstillingen blev transportens afgørende rolle fremhævet med hensyn til at fremme økonomisk udvikling, trivsel og social retfærdighed ved at fremme adgang til kvalitetsjob, herunder for personer i risiko for fattigdom og social udstødelse samt visse sårbare grupper i samfundet, samt transportens bidrag til at styrke retfærdighed og solidaritet mellem generationerne.

drøftelser om hav og vand, bæredygtige fødevarer-systemer og bioøkonomi. Den kommende europæiske interessentplatform for vandresiliens har særlige pladser til ungdomsrepræsentanter i overensstemmelse med *strategien for vandresiliens*.

Den digitale omstilling og fremkomsten af kunstig intelligens (AI) giver Europa klare muligheder for at forbedre borgernes velfærd, fremme bæredygtig innovation, styrke det europæiske videnskabssystem og styrke dets konkurrenceevne. EU's digitale initiativ og færdighedsinitiativ bidrager ved at støtte digital dannelse, retfærdig omstilling på arbejdsmarkedet og ansvarlig anvendelse af AI på måder, der vil være afgørende for at opbygge fremtidens arbejdsstyrke. EU er også i færd med at opbygge et gunstigt økosystem for at tilskynde til banebrydende innovation inden for nye teknologier såsom AI, neuroteknologi og kvanteteknologi, der er menneskecentreret, etisk og rettighedsbaseret⁴². Retfærdighed mellem generationerne i den digitale tidsalder kræver derfor, at der sikres bred adgang til digital infrastruktur, inkluderende kompetenceudvikling på tværs af alle aldre og især for seniorer samt en menneskecentreret udbredelse af AI og innovationer, der udvider mulighederne frem for at forstærke forskellene⁴³. I overensstemmelse hermed har Kommissionen iværksat et pilotprogram med mindre tilskud til læringsprojekter om mediekompetencer på tværs af generationer.

Rumteknologi understøtter adgangen til væsentlige tjenester, økonomisk vækst og miljømæssig modstandsdygtighed. I øjeblikket bliver rumområdet stadig mere overbelastet — hvilket øger risiciene for vores rumaktiver og sikkerhed. Initiativer såsom *EU's rumforordning* og *visionen for rumøkonomien* er afgørende for at sikre, at rummet er sikkert og bæredygtigt for fremtidige generationer.

... ved at skabe gennemslagskraft gennem lokale og globale indsatser

Retfærdighed mellem generationer er særlig tydelig, når det handler om adgang til indkomstmuligheder, aktiver og muligheder. Inden for landbrug, fiskeri og landdistrikter truer en aldrende arbejdsstyrke og høje adgangsbarrierer den langsigtede levedygtighed. EU's politikker støtter generationsfornyelse ved at forbedre adgangen til land og hav, finansiering, uddannelse og videnoverførsel samt ved at styrke landdistrikter og kystområder som steder, hvor unge kan skabe en levedygtig fremtid⁴⁴.

På lokalt og regionalt plan hjælper stærke, forbundne fællesskaber med at omsætte langsigtede politikker til konkrete erfaringer, og de understøtter samarbejde på tværs af aldersgrupper, fremmer inklusion og mindske isolation, især i forbindelse med demografiske ændringer⁴⁵, urbanisering⁴⁶ og territoriale ulemper. Adgang til tjenester, mobilitet, fælles offentlige rum samt lokal social og kulturel infrastruktur har betydning for, om mennesker fra forskellige generationer kan deltage fuldt ud i det økonomiske, sociale og demokratiske liv.

⁴²Se f.eks. *forordning (EU) 2024/1689*, som sikrer, at AI-systemer er sikre og pålidelige og respekterer de grundlæggende rettigheder, samtidig med at innovation fremmes.

⁴³Det europæiske borgerpanel om retfærdighed mellem generationerne fremhævede betydningen af *at fastsætte grænser for AI-anvendelse for at sikre ansvarlig adgang og etiske standarder og afbøde potentielle risici*.

⁴⁴*Strategien for et generationsskifte i landbruget* har til formål at fordoble andelen af unge og nye landbrugere og sikre, at landbruget forbliver innovativt, konkurrencedygtigt og modstandsdygtigt. Den er også i tråd med EU-borgerpanelet om retfærdighed mellem generationerne, som fremhævede betydningen af at styrke bæredygtigt landbrug med øget finansiel støtte fra EU samt fødevarer-sikkerhed og -suverænitet. Generationsskifte i havrelaterede job vil blive behandlet i *visionen for 2040 for fiskeri og akvakultur* (2026) og *strategien for generationsskifte i blå sektorer* (2027).

⁴⁵*I den demografisk værktøjskasse fra 2023* fremhæves de risici, som en aldrende EU-befolkning udgør for EU's konkurrenceevne på lang sigt. Værktøjskassen kombinerer EU-værktøjer og nationale og regionale politikker med den hensigt at sætte alle generationer i stand til at realisere deres livsvalg og udnytte deres muligheder i økonomien og samfundet som helhed.

⁴⁶*EU's dagsorden for byer fra 2025* styrker dimensionerne vedrørende landområder og byer i EU's politikker og effektiviserer den eksisterende støtte til byområder. Desuden styrker *Horisont Europas mission om klimaneutrale og intelligente byer* samfundets modstandsdygtighed og innovation gennem et udtrykkeligt fokus på borgerinddragelse og forvaltning med flere interessenter.

EU's indsats, navnlig gennem samhørigheds- og landbrugspolitikken, støtter nationale, regionale og lokale myndigheder i at styrke modstandsdygtigheden på fællesskabsniveau gennem territoriale investeringer, inkluderende by-, kyst- og landdistriktsudvikling⁴⁷ samt forbedret adgang til tjenester. Formålet er at sikre en *ret til at blive boende* og trives de steder, som folk kalder deres hjem.

På globalt plan er EU's tilgang forankret i de seneste multilaterale forpligtelser. På FN's topmøde om fremtiden tilsluttede EU og medlemsstaterne sig pagten for fremtiden og erklæringen om fremtidige generationer, hvilket understreger betydningen af multilateralisme og fremme af en regelbaseret international orden med FN i centrum til at fremme fred⁴⁸. De seneste meningsmålinger og de europæiske borgerpaneler viser, at *EU's sikkerhed og forsvar* er blandt europæernes mest presserende bekymringer, især de unges. At opnå en strategisk autonomi for EU, der skaber sikkerhed og fred for borgerne, og som ikke begrænses af ustabilitet, afhængighed og konflikter, er en investering for alle nuværende og kommende generationer. *Global Gateway*, EU's eksterne investeringsstrategi, sikrer, at langsigtede investeringer bidrager til at støtte offentlige politiske mål i partnerlande, der er forankret i retfærdighed mellem generationerne, ved at fremme lokale færdigheder, inddragelse af unge, erhvervsrettet uddannelse og anstændige job, og ved at bidrage til grønnere og sundere samfund og mindske flerdimensionelle uligheder. EU's globale klimaindsats har til formål at mobilisere internationalt samarbejde for at opfylde Parisaftalen og sikre et bæredygtigt miljø for fremtidige generationer.

Styrkelse af forbindelserne med EU's bredere naboskab og opbygning af forsvarsberedskab og -kapacitet gennem SAFE-instrumentet er investeringer i en fredelig fremtid. Samarbejdsrammer som f.eks. *pagten for Middelhavsområdet* understøtter fællesejede initiativer, der fremmer investeringer i færdigheder, økonomisk udvikling, modstandsdygtighed og social samhørighed i hele regionen, og som anerkender den rolle, som mennesker — navnlig unge — spiller som drivkræfter for innovation og fælles velstand.

EU's udvidelse er også en af EU's mest betydningsfulde langsigtede investeringer. En troværdig, retfærdig og meritbaseret udvidelsesproces styrker fred, stabilitet og muligheder og udvider perspektiverne for unge både i de nuværende medlemsstater og i kandidatlande og potentielle kandidatlande. I den forstand er udvidelsen lige så meget et engagement mellem generationerne som et geopolitisk engagement. I overensstemmelse med Kommissionens mål vil kandidatlande og potentielle kandidatlande blive opfordret til at deltage i de foranstaltninger, der præsenteres i denne strategi, sammen med EU's medlemsstater, hvor det er muligt og hensigtsmæssigt.

6. Næste skridt – samarbejde for retfærdighed mellem generationerne

Retfærdighed mellem generationerne er ikke en enkelt politik, men en måde at udforme politik på, der konsekvent tager hensyn til langsigtede virkninger og søger at sikre, at de beslutninger, der træffes i dag, ikke underminerer, men tværtimod forbedrer den fremtidige velfærd.

⁴⁷ For at sikre, at landdistrikterne fortsat kan spille disse vigtige roller, offentliggjorde Kommissionen i 2025 en [langsigtet vision for EU's landdistrikter](#) frem til 2040. Lignende strategier for kystsamfund og øsamfund forventes fremsat i 2026.

⁴⁸ EU-borgerpanelet om retfærdighed mellem generationerne fremhævede betydningen af *at styrke diplomatiet og EU's fredsbevarende rolle som det primære redskab til konfliktløsning*.

Fremme af retfærdighed mellem generationerne kræver en bevidst og vedvarende indsats over tid snarere end en enkeltstående reform. Det kræver iterative, reflekterende og adaptive tilgange, der kan udvikle sig i takt med skiftende behov, evidens og omstændigheder, og som er integreret i de eksisterende politiske beslutningsprocesser.

I denne proces kan Europa-Kommissionen gå foran med et godt eksempel ved at anvende de principper, den fremmer, og ved at gøre effektiv brug af eksisterende værktøjer for bedre at integrere langsigtede overvejelser i sit arbejde. Fremskridtene vil afhænge af samarbejde på tværs af EU-institutionerne og med medlemsstaterne samt af engagement på regionalt og lokalt plan.

Retfærdighed mellem generationerne afspejles allerede i en række EU-initiativer, praksisser og politiske valg. Denne strategi bygger videre på den virkelighed ved at støtte større sammenhæng, synlighed og udveksling af erfaringer samt ved at tilskynde til refleksion over, hvordan langsigtede perspektiver kan styrkes inden for de eksisterende rammer.

Kommissionen opfordrer Europa-Parlamentet og Rådet for Den Europæiske Union til inden for deres respektive roller at overveje, hvordan der i endnu højere grad kan tages hensyn til aspekter på tværs af generationerne i udformningen af politikker. EU's medlemsstater opfordres til fortsat at integrere langsigtet tænkning i den offentlige beslutningstagning i overensstemmelse med de nationale forhold og kompetencer og til at øge bevidstheden om forskellige aspekter af retfærdighed mellem generationerne.

Ved at styrke disse tilgange kan EU gå fra principper til mere konsekvent praksis og forbedre de offentlige politikkers evne til at afbalancere nuværende behov med fremtidige forpligtelser samt understøtte bedre resultater for nuværende og kommende generationer.